

képző munka közepette tudja a leghasznosabb munkát végezni. Itt győződhetik meg legjobban arról is, hogy az oktatók helyesen bánnak-e alárendeltjeikkel, módszereik a demokratikus követelményeknek megfelelőek-e, meggyőződhetik arról, hogy a kiképzendők fizikailag nem vétetnek-e túlságosan igénybe? Az e téren utólag tudomására jutott panaszok, észrevételek értéke természetesen kisebb jelentőségű.

De fontos, hogy a nevelőtiszt a kiképzésen résztvegyen még egy lényeges körülmény miatt. Hogy munkáját helyesen végezhesse, alapvető, hogy a nevelésre rábízott tisztet, tiszthelyetteseket, tiszteseket és legénységet egyénileg alaposan megismerje. Ez pedig elsősorban a kiképzési munka keretében lehetséges.

E néhány gondolattal akartam csapatlistát és tiszthelyettes bajtársaimban a kiképzés iránti érdeklődést felkelteni.

Dumbovich Emil

HOZZÁSZÓLÁS „AMI NEM VÁLT BE A HIRADÓ CSAPATNÁL” CIMŰ CIKKHEZ

A Honvéd 1947. évi május havi számában igen érdekes és tanulságos cikk jelent meg Vermes Zoltán alezredes tollából „Ami nem vált be a híradó csapatnál” címmel. A cikk a kiváló híradó csapatlistát béke és háborús tapasztalatainak gyümölcseként igen sok, jól meg-alapozott és helyes véleményt, javaslatot tartalmaz. Itt azonban a cikk azon pontjaival kívánok foglalkozni melyeknél a szerzővel nem értek egyet és az általa felhozott néhány javaslat a honvédségen belül esetleg téves nézetek kialakulására vezethetne.

1. *I. l. c) ponthoz.* A személyi híradó eszközök kérdésénél Vermes alezredes felveti azt a megoldást, hogy a személyi híradó eszközöket (hírvívő) szervezetszerűleg be lehetne a híradó és csapatátvbeszélő alakulatokba állítani.

Itt arra kell rámutatni, hogy a személyi híradó eszközök, amelyek a műszaki híradóeszközökkel létesített híradást a szükséghez mérten kiegészítik és pótolják, nem vehetők a híradó és csapatátvbeszélőkkel egy kalap alá. A legtöbb parancsnokság állományába beállított lovas, gyalogos, motorkerékpáros, stb. hírvívő a szükséghez mérten futárszolgálatként, postázási, kézbesítési feladatot hajt végre, nemcsak egy meghatározott irányban, hanem az esetenként változó kívánalmak szerint.

Ha a szükség megkívánja a szervezetszerű hírvívők bármely alakulat állományából kiegészíthetők, hogy a sürgős jelentést, utasítást, stb. eljuttathassák a megkívánt helyekre.

Ez nem híradó, vagy csapatátvbeszélő feladat, hanem postázási, amiről a segédhivatalok, segédtiszték gondoskodnak.

2. Az *I. 2. a) pontban* a hadosztály híradózáslóalj járműveinél a

gépesítési és fogatolási arányt (ami eddig egyharmad gépkocsizó, két-harmad fogatolt volt) megfordítandónak tartja. 30—36 híradó rajból, 10—12 fogatoltat javasol.

Tételezzük fel, hogy ez a 10—12 fogatolt raj felerészben vezetékes, felerészben rádió raj. Ha a hadosztály hosszabb ideig tartó mozgó harcban van, akkor gépkocsizásra nem alkalmas terepen, vagy rossz időjárási viszonyok mellett a hadosztály harccsoportjai (tartalék) a 6 fogatolt raj által létesített vezetékes híradásból igen hamar kiszaladhatnak. A lebontás hosszabb időt vesz igénybe, fogatolt raj pótlás nincs és a hadosztály vezetékes összeköttetését indokolatlanul nélkülözni kénytelen.

A közép és keleteurópai útviszonyok mellett a zömében nem, vagy alig gépesített gyalog csapatokhoz főleg fogatolt rajokat kell beosztani. Ezek minden úton és minden időjárásban követni tudják a csapatokat és a hadosztály híradásának időrendi elkészülése is biztosíthatják. Ha a fogatolás rovására túlgépesítjük a hadosztály híradózászlóaljakat komoly esetben ellenkező eredményt érünk el, mint amit Vermes alezredes óhajtana. Ezzel nem akarom a hadosztály híradó zászlóaljánál felétlenül szükséges és meg is lévő gépesítés fontosságát legkevésbé is csökkenteni, de túl korainak tartom a Vermes alezredes által felvetett arány bevezetését.

3. 1. 2. e) *ponthoz*. A „Harccsoport rádióállomása“ pontnál Vermes alezredes javasolja a gyalogezredekhez egy-egy R/6 rádió állomást békében szervezetszerűen beállítani. A harcéri alkalmazásnál így azt a hátrányt, hogy a híradó zászlóaljbeli R/6 raj nem ismeri az ezred parancsnokát, tisztjeit, stb. elkerülhetnék.

Természetes és kívánatos is, hogy a hadműveletek alatt a harccsoportokhoz beosztott rádiórajokat lehetőleg ne váltogassuk s a híradóparancsnokok nem is fogják a harccsoportokhoz beosztott rajokat gyakran váltogatni. De miért csak az R/6 rajnál áll fenn az a kívánóság, hogy a parancsnokságával „összeszokott“ legyen? A híradás legintenzívebben igénybe vett eszközét telepítő vezetékes rajok beosztottjai nem ismerik a gyalogezred tisztjeit.

A harcok alakulása mellett a harccsoportok összetételében változások állhatnak be. Az ezredet részben, vagy egészben kivonják a harcból, tartalékba kerülhet, stb. Az eddig oda beosztott rádió rajt (és vezetékes rajt is) az új csoportulásnak megfelelően lehet alkalmazni és bármelyik új harccsoporthoz beosztani.

A gyalogezredhez egy R/6 rádió raj beosztásával a kérdést egyéb ként sem lehet megoldani, mert az ezred igen gyakran két harccsoportot (tart) alakíthat, s ebben az esetben a 2. harccsoportozhoz beosztott híradó zászlóaljbeli R/6 rajnál az említett hátrányok újra fennállanak.

Békében az ezred állományába tartozó egy R/6 raj csak a híradó zászlóaljnál — ahol kiképzést nyert — tudna működni. Kiképzése befejeztével az ezrednél ellenállomás hiányában nem a laktanyában, sem az ezred béke gyakorlatain nem lehetne hasznát venni.